

hefb^{oo}m

JAAROVERZICHT 2021

Voor sociaal
en duurzaam
ondernemen

Inclusief leven, wonen en werken

hefboom

Inhoud

- 4**   **Voorwoord**
- 6**   **Hefboom 2021 in kaart**
- 7**   Investeer mee in een sociale en duurzame wereld
- 8**   **Ethische Financiering**
- 9**   **Financiering sociale & duurzame projecten**
- 12**   Impulskrediet
- 14**   Herstel Cultuurkredieten
- 15**   Renteloze Kunstlening
- 18**   **Advies**
- 22**   **Dienstverlening**
- 26**   Hefboom en de internationale coöperatieve principes

COLOFON

Deze publicatie werd samengesteld door de medewerkers van Hefboom.

Coördinatie en ontwerp Karakters

Druk Mirto Print

Verantwoordelijke uitgever

John Vanwynsberghe (Hefboom)

Cellebroersstraat 16b – 1000 Brussel

hefboom@hefboom.be – www.hefboom.be

hefboom

Voorwoord

"Hefboom inspireert, faciliteert en realiseert mee organisaties en (burger)initiatieven die éénieders recht op kwaliteitsvol en inclusief leven én werken mogelijk maken. We zijn overtuigd dat we dit als samenleving het best kunnen waarmaken door sociaal en duurzaam ondernemerschap te versterken."

- Missie-statement Hefboom

Het recht op kwaliteitsvol & inclusief leven, wonen én werken ligt ons bij Hefboom nauw aan het hart. Het is de leidraad doorheen onze werking. Dat dit geen evidentie is, hebben we ook in het voorbije jaar 2021 moeten vaststellen.

Zo zijn de verwachtingen op en naast de arbeidsmarkt aan snel tempo aan het veranderen. Die leiden er toe dat niet iedereen zomaar toegang heeft tot "werkbaar werk" waarbij rekening gehouden wordt met fysieke en mentale draagkracht, familiale omstandigheden, afkomst, cultuur of het gebrek aan (opleiding)kansen in het verleden.

Al te vaak wordt de lat om te kunnen werken en ondernemen door onbegrip of praktische barrières te hoog gelegd. Aansluiting vinden bij personen met een afstand tot de arbeidsmarkt is daarbij niet zo makkelijk: ook in 2021 timmerden we hieromtrent aan de weg met het straffe ESF-project Activate Together en met de toekenning van verschillende financieringen. Via onze *Impulskredieten* boden we (her)startende ondernemers mogelijkheden die het reguliere bankcircuit niet toelaat.

Tegelijkertijd zien we hoe op de woonmarkt meer en meer mensen worden uitgesloten door gebrek aan middelen en soms door discriminatie. Daar waar een kwaliteitsvolle plek om te leven voor iedereen een evidentie zou moeten zijn, is betaalbaar wonen voor vele jongeren en nieuwkomers een onhaalbare kaart geworden. Ongezonde leefomstandigheden, uitbuiting of dakloosheid zelfs, zijn het gevolg.

En laat nu net goede huisvesting een belangrijke factor zijn in het opbouwen van een stabiele toekomst op het vlak van onderwijskansen, werk, sociale ontwikkeling... We ondersteunden daarom enkele inclusieve en sociale woonprojecten en zullen ook in de komende jaren onze schouders blijven zetten onder knappe initiatieven zoals Netwerk Coöperatief Wonen of Inclusie Invest.

We weten dat onze planeet tegenwoordig tot ver over de limieten van haar draagkracht wordt geduwd. We willen daar als promotor van sterke coöperatieve initiatieven aan verhelpen: door op een laagdrempelige manier meer mensen bij de energietransitie te betrekken, creëren we meer draagvlak hiervoor.

We willen mede een toekomst tot stand brengen die zoveel mogelijk op hernieuwbare energiebronnen steunt.

Zo kijken we uit naar de vele oplossingen die de lokale energiegemeenschappen in de komende jaren kunnen bieden om iedereen bij die omslag te betrekken. Daarnaast stimuleren we ook lokale biolandbouw-initiatieven die bijdragen aan een duurzamer gebruik van onze schaarse natuurlijke voorraden.

We willen niet zelfgenoegzaam achteruitkijken: met veel zin en ambitie nemen we de uitdaging om ons steentje bij te dragen tot de oplossing van wereldwijde problemen: nu de covid-pandemie – tijdelijk? – van het toneel verdwijnt, zul je ons als ethische financier en dienstverlener weer méér naar buiten zien komen. We willen in 2022 weer meer mensen betrekken bij dit verhaal. Help jij mee ons verhaal te verspreiden?

Prof. Dr. Antoon Vandeveldde – voorzitter
John Vanwynsberghe – algemeen directeur

hefb^{oo}m 2021 in kaart

Hefboom realiseert zijn missie samen met...

Geen Hefboom zonder vrijwilligers

Naast onze aandeelhouders en een geëngageerd team kan Hefboom sinds jaar en dag rekenen op heel wat vrijwilligers. Ze dragen stuk voor stuk onze visie en missie mee uit en werken zo actief mee aan het realiseren van onze doelstellingen.

Ook in 2021 konden we opnieuw rekenen op zowel individuen als partnerorganisaties die mensen afvaardigen om onze werking te versterken, hetzij als bestuurder of als lid van een van onze kredietcomités.

Word jij ook één van onze Impulskredietcoaches?

Om onze kredietnemers te kunnen bijstaan in hun ondernemersverhaal, blijven we steeds op zoek naar vrijwilligers die hun kennis willen delen. Jij bepaalt zelf wanneer, hoe vaak en hoeveel ondernemers je begeleidt op basis van de tijd die jij hebt. Wil jij graag je kennis inzetten voor onze ondernemers?

Neem dan zeker eens een kijkje op www.impulskrediet.be/vrijwilliger

Ondernemers die een Impulskrediet toegekend krijgen worden daarnaast ook door ons gecoacht. Ook daarvoor kunnen we rekenen op een 30-tal geëngageerde en gedreven vrijwillige coaches.

INVESTEER MEE IN EEN SOCIALE EN DUURZAME WERELD!

Je kan
aandeelhouder
worden vanaf
€ 250!

Samen voor een meer sociale en duurzame wereld

Elk jaar ondersteunen we talrijke maatschappelijke en duurzame initiatieven en ondernemers. Daarvoor blijven we steeds op zoek naar investeringsmiddelen en kapitaal.

Bouw je samen met ons aan een socialere en duurzamere wereld? Je kan al vanaf € 250 coöperatief aandeelhouder worden, zonder in-of uitstapkosten!

Ons streefdoel is om jaarlijks een bescheiden dividend te kunnen uitbetalen. Wil je meer weten over aandeelhouderschap bij Hefboom cv? Op onze website vind je informatie over de voordelen en mogelijke risico's die verbonden zijn aan het aandeelhouderschap.

Wil je ons werk ook verder ondersteunen? Vertel dan gerust over Hefboom in je omgeving. Jij bent en blijft onze beste ambassadeur!

<https://hefboom.be/investeer-mee/>

hefb^oom financiering

Ethische financiering voor inclusief
wonen, werken en leven

+200
kredieten

11.8
miljoen euro
ethische financiering

"In 2021 kregen we voor het eerst een perspectief op de wereld post-corona. Heel wat Hefboomklanten investeerden opnieuw in de toekomst. We financierden de doorstart van bestaande activiteiten maar evenzeer nieuwe projecten. Er werd voor 11,8 mln. euro aan financiering voor meer dan 200 verschillende sociale en ethische projecten goedgekeurd."

Piet Callens, Verantwoordelijke Hefboom
Financiering

38 _____ **€ 7 073 834** in kredieten
sociale en
duurzame projecten

52 _____ **€ 667 600** in totaal
goedgekeurde
Impulskredieten

58 _____ **€ 3 902 423** in Herstel
Cultuurkredieten
kunstenaars en
culturele organisaties

75 _____ **€ 200 407** in waarde
renteloze
kunstleningen

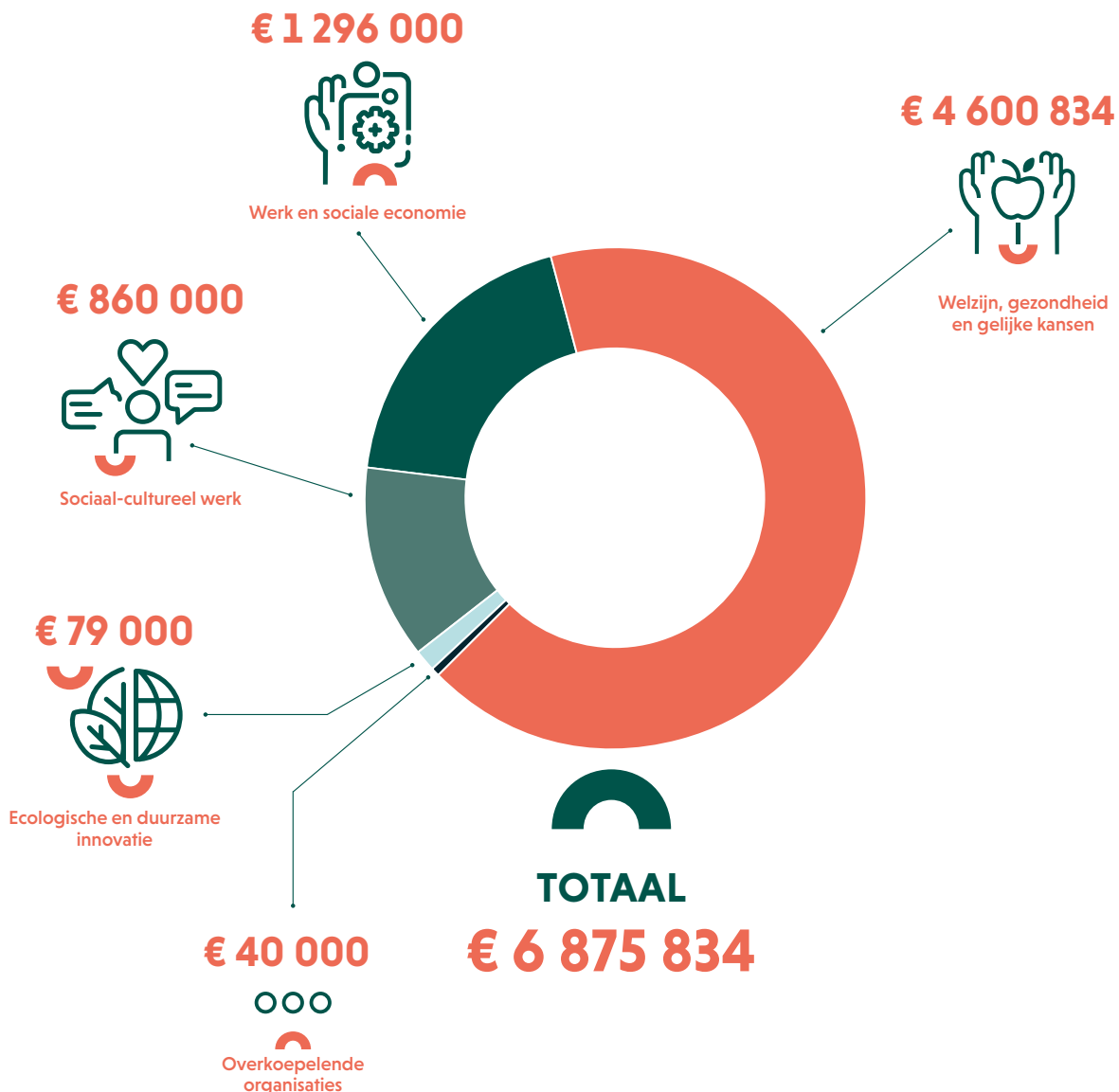

FINANCIERING IN SOCIALE EN DUURZAME PROJECTEN

Financiering voor inclusief wonen, werk en leven

2021 was een kanteljaar. In de nasleep van de coronacrisis hadden veel organisaties nood aan bijkomende financiering. Vanuit Hefboom droegen wij ons steentje bij aan meer inclusief leven, wonen en werken. We keurden zowat 7 mln. euro aan kredieten goed, waarvan er in 2021 meer dan 6,8 mln. euro werd gecontracteerd. Zo financierden we onder meer de nieuwe infrastructuur van jeugd-zorginstelling Sportpret vzw.

SPORTPRET VZW

Levenskwaliteit van kinderen bevorderen via sport en spel

De levenskwaliteit en sociale ontwikkeling van kansarme kinderen bevorderen, dat is de missie van Sportpret vzw. Sportpret focust zich op kwetsbare kinderen die opgroeien in een minder kansrijke omgeving. Daarnaast heeft de vereniging ook als doel kinderen in armoede in beeld te brengen en hun begeleiders bij te staan.

Zoveel meer dan alleen sport

Sportpret biedt gratis toegang tot sport en ontspanning door buitenschoolse activiteiten zoals Sportpret-dagen tijdens schoolvakanties, knutselnamiddagen, springfeesten en allerlei andere projecten. De vereniging biedt ook een naschools beweegaanbod aan in scholen waar de armoedecijfers hoog liggen. Naast deze activiteiten zet Sportpret ook in op toeleiding naar duurzame wekelijkse vrijetijdsbesteding. De Sportpretconsulenten begeleiden gezinnen in de zoektocht naar een geschikte sportclub, jeugdbeweging, academie,.. voor hun kinderen.

Er wordt ingezet op een brede ontwikkeling van kinderen, zodat ze zich fysiek, motorisch en sociaal kunnen ontwikkelen. Om een groter bewustzijn rond gezonde voeding en sport te creëren, krijgt elk kind een stuk fruit of water tijdens de activiteiten. Ook de taalontwikkeling wordt volop gestimuleerd tijdens de activiteiten.

Een krediet voor een eigen pand

Aïlan Iriks richtte Sportpret in 2016 op. Ze zijn momenteel actief in 8 steden en in 2021 liep het aantal deelnames aan hun activiteiten op tot 11.395. In datzelfde jaar ontvingen ze ook de erkenning als Landelijk Jeugwerk door het departement Jeugd van de Vlaamse Overheid.

Sportpret blijft groeien, en daar hoort ook een fysieke uitbreiding bij. De vzw ontving een Hefboomkrediet om een pand te kopen dat als magazijn en logistiek centrum zal dienen voor het materiaal van al hun locaties

"Sportpret is de combinatie van een sportclub, socioculturele vereniging en kinderopvang voor kwetsbare kinderen die niet de kansen hebben die andere kinderen wel krijgen. Ook tijdens de coronacrisis hebben we, dankzij de enorme flexibiliteit en creativiteit van ons team, meer en meer kinderen kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling."

Aïlan Iriks, Oprichter Sportpret vzw

"Sportpret is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een vaste waarde voor de ontwikkeling van onze jongeren over heel Vlaanderen. Aïlan en zijn team zetten zich met hart en ziel in om zoveel mogelijk kwetsbare kinderen te blijven ondersteunen. We zetten heel graag onze schouders onder de uitbreiding van hun hartverwarmend project. "

Anja Mackelberg, kredietconsulent bij Hefboom

PASS-AGES

Maatschappelijke rijkdom door intergenerationale verbinding

Bij Pass-ages vind je de hele levenscyclus onder één dak, van geboorte tot sterfte. De filosofie van Pass-ages is dat harmonieus samenleven en intergenerationale verbinding rijkdom geven aan elk individu en bij uitbreiding aan de hele maatschappij. Het intergenerationale cohousingproject in Vorst is innovierend en uniek. Je vindt er 10 appartementen, een geboortehuis en levenseindehuis.

Intergeneratieel samenleven

De bewoners van de appartementen zijn tegelijkertijd huurders en aandeelhouders van de coöperatie Vill'ages de Passages. Dit maakt hen een sterk geëngageerde groep die ook kan waken over de sociale en intergenerationale mix in de bewonersgroep. Anderzijds kunnen bewoners hierdoor ook wisselen van appartement naargelang hun behoefte. De bewoners van het cohousingproject worden ook in het vrijwilligersteam ingeschakeld, samen met een aantal externe vrijwillige vroedvrouwen en palliatieve zorgverleners die het geboorte- en sterfthuis ondersteunen.

"Pass-ages wil een brug slaan tussen twee cruciale levensmomenten, geboorte en sterfte, en ze opnieuw een centrale plaats geven in het hart van de samenleving. We omkaderen dit met de juiste zorg, liefde en ondersteuning. De verschillende generaties ontmoeten elkaar via de gemeenschappelijke voorzieningen, rituelen, opleidingen en delen ook dezelfde zorgverleners en vrijwilligers."

Isabelle Verbist, Oprichtster van Pass-ages

Geboorte, leven en sterven in harmonie

Pass-ages maakt onderdeel uit van Calico (Care and Living in Community) dat door CLTB en partners werd opgericht en ondersteunt wordt door Hefboom en Credal. Hefboom voorzag een krediet van € 426.600 om deze nieuwe sociale en intergenerationale wooncoöperatieve te realiseren.

"Inclusief wonen en leven zijn belangrijke sociale pijlers die we met Hefboom volop ondersteunen. Pass-ages is een prachtig project met een belangrijke maatschappelijke meerwaarde voor verschillende generaties."

Liesbet Loeys, Kredietconsulent bij Hefboom

FINANCIERING IMPULSKREDIET

Globaal, sinds de start van 2021

Cijfers voor 2021

+25%
ten opzichte
van 2020

€ 667.600 in totaal

In 2021 begeleidde Impulskrediet bijna 25% meer ondernemers in vergelijking met 2020. Ingrijpend gewijzigde economische omstandigheden, vergen immers aangepaste begeleiding en advies.

"Met Impulskrediet zetten we in op inclusief ondernemerschap. Ongeacht je achtergrond, leeftijd, geslacht, herkomst of financiële situatie, elk goed plan verdient krediet. Sinds de start in 2012 kregen ruim 500 kwetsbare (kandidaat-) ondernemers met een Impulskrediet tot €25.000 de kans om hun plannen te realiseren. Samen goed voor meer dan 7 mln. euro. Met Impulskrediet krijgen we mensen (opnieuw) aan de slag wat voor velen ook een uitweg uit sociale isolatie en armoede betekent."

Mike Manaparies, Kredietconsulent

VROUWELIJK ONDERNEMERSCHAP STIMULEREN

"Onderzoek toont aan dat de drempel tot financiering voor vrouwelijke ondernemers nog steeds hoger is dan voor mannen. Vandaag zijn 42% van onze kredietnemers vrouwen. Bij collega-microfinanciers ligt dat rond 1/3. Bij Impulskrediet worden zo'n 30% van de kredietaanvragen van mannen goedgekeurd, voor vrouwen is dat 40%. We verlagen zo duidelijk de drempel tot financiering voor vrouwen en zo hoort het ook. Op naar de 50% vrouwelijk Impulskrediet-ondernemers. Dat moet onze ambitie zijn."

Piet Callens, Verantwoordelijke Hefboom Financiering

RESTAURANT ABYSSINIA

Een gedeelde passie en droom leiden naar een eigen restaurant

Voor Alem en Tim is koken een gedeelde passie. Een Ethiopisch restaurant openen in Mechelen was dan ook geen bevestiging maar een jarenlange droom waar gestaag naartoe is gewerkt. Ze combineerden jaren een job in de zorgsector met het koken in bijberoep. Als er een restaurant te huur komt in Mechelen, besluiten ze de sprong te wagen om hun zaak uit te breiden tot een volwaardig restaurant. Met een Impulskrediet van € 16.500 en duidelijke plannen en ambitie op zak, openen ze er Abyssinia.

Het dynamische duo Alem en Tim zien ook grotere mogelijkheden voor Abyssinia. Ze genieten enorm van het contact met de klanten en zijn van plan om in de toekomst ook andere activiteiten zoals workshops te organiseren in hun restaurant.

"Het was al snel duidelijk dat het plan van Tim en Alem voor een eigen restaurant geen bevestiging was. Maar wel een jarenlange droom, waar ze gestaag naartoe hebben gewerkt. Tijdens een teametentje hebben we alvast kunnen genieten van het resultaat; super lekker en gezellig. Een echte aanrader voor iedereen die wil genieten van de Ethiopische keuken!"

Karen Bluekens, Kredietconsulent

"Al tijdens ons eerste gesprek voelde ik de passie van Tim en Alem om er hier samen een gezellig, mooi en lekker restaurant van te maken. Ik ben er van overtuigd dat Abyssinia tot iets moois kan doorgroeien en zo een fijne aanvulling kan zijn in het Mechelse aanbod aan restaurants."

Mark Van de Castele,
Vrijwilliger bij Impulskrediet

HERSTEL CULTUURKREDIETEN

Zo'n 3,6 miljoen euro werd rechtstreeks geïnvesteerd in de cultuursector. Dat is een stijging met 60% ten opzichte van 2020, toen ging het nog om 2,2 miljoen euro.

€ 3 902 423
aan goedgekeurde
kredieten

"Net als in 2020 heeft Hefboom in 2021 zijn rol opgenomen als ondersteuner van de zwaar getroffen Cultuursector, met behulp van het Herstel Cultuurkrediet. Het afgelopen jaar lag de nadruk op de heropstart van de Cultuursector en konden we 54 kunstenaars en culturele organisaties opnieuw op weg helpen."

Ben Peeters, Kredietconsulent

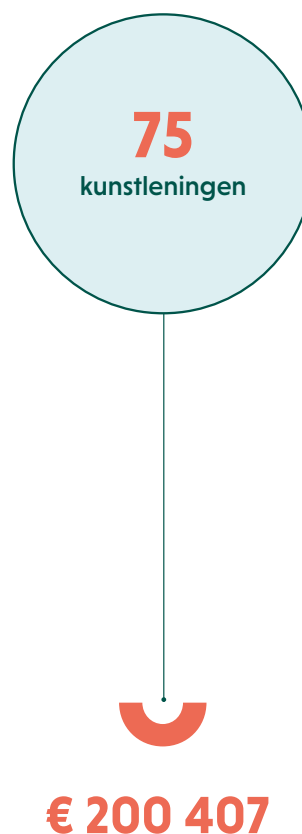
RENTELOZE KUNSTLENING

**Goedgekeurde bedragen
voor de grootste sectoren**

Met een renteloze kunstlening van Kunst aan Zet kunnen particulieren een kunstwerk aankopen van een levende Vlaamse Kunstenaar. De lening verlaagt de drempel voor iedereen om hedendaagse kunst te kunnen aankopen. Dat is nodig want nog heel wat kunstenaars hebben het moeilijk om van hun werk als kunstenaar te kunnen leven.

Sinds de pilootfase in najaar van 2019 werden zo'n 113 kunstleningen gecontracteerd, goed voor zo'n 320.000 euro. Het aantal leningen stijgt van jaar tot jaar. In 2021 werden er 75 leningen toegekend, dat is meer dan een verdubbeling t.o.v. 2020, toen er nog maar 33 leningen werden toegekend. Ondertussen zijn er zo'n 50 galeries waar je als koper terecht kan voor de aankoop van zo'n kunstwerk.

MEMYMOM

Belgisch kunstenaarsduo memymom brengt pure verhalen in beeld

Pure verhalen tot leven wekken aan de hand van hun ongebreidelde verbeelding en creativiteit. Dat is de kracht van Belgisch kunstenaarsduo memymom. Fotografen Marilène Coolens (°1953) & Lisa De Boeck (°1985), tevens moeder en dochter, werken sinds 2004 samen als artistiek team in hartje Brussel.

Internationale aantrekking

Na een succesvolle tentoonstelling in Amsterdam kreeg het duo meer visibiliteit binnen de kunst- en fotografiewereld tot ver buiten onze landsgrenzen. Sinds 2012 werkt memymom ook samen met nationale en internationale artiesten uit de brede culturele sector, waaronder dansers en acteurs. De coronapandemie werd, net zoals voor vele anderen in de culturele sector, een zware beproeving voor het artistieke duo. Niet enkel het creëren van nieuw werk, maar ook een veelbelovende tentoonstelling in het Chinese Lianzhou Museum of Photography werden onder andere van de agenda geschrapt.

Terug op koers na de pandemie

Een Herstel Cultuurkrediet gaf memymom financiële ruimte om nieuw werk te creëren en te investeren in nieuw werkmateriaal. Inmiddels werken moeder en dochter ook samen met twee architectenbureaus en staat er een nieuwe expositie op het programma.

"Met een Herstel Cultuurkrediet konden we vanaf 2021 toch verder timmeren aan ons werk en de verdere uitbouw van een internationale carrière. We werken hard aan nieuwe creaties en verschillende artistieke samenwerkingen."

Marilène Coolens & Lisa De Boeck, memymom

hefboom advies

sectoren

- Maatwerkbedrijven
- Overheid
- Zorg en welzijn
- Sociaal- cultureel
- Sociale ondernemingen
- Andere

thema's

- Zakelijke ondersteuning
- Strategie en beleid
- Lerend netwerk
- Samenwerkingen en fusietrajecten
- Mens en organisatie
- Andere

Freelancers en partners

Het team vaste medewerkers van de adviesafdeling wordt meer en meer aangevuld met freelancers. Zo kunnen we in elk traject de juiste specifieke competenties inzetten. Daarnaast werken we voor verschillende trajecten ook structureel samen met partnerorganisaties. Met Möbius en Sociale Innovatiefabriek bijvoorbeeld voor Start Soon maar ook met Procura of WhoCares?! Dankzij samenwerkingsverbanden als deze kunnen we ook grote en complexe trajecten ondersteunen.

"Hefboom werkt actief mee aan meer inclusiviteit en diversiteit op de arbeidsmarkt. Het afgelopen jaar hebben we in heel wat sectoren mee een verschil kunnen maken, waaronder ook in de zorg- en welzijnsector. Een sector die een cruciale rol speelde in de crisis maar die ook meer dan ooit onder druk kwam te staan."

Tom Wouters, Consultant

STARTSOON

Steeds meer vrouwen zetten stap naar sociaal ondernemerschap

Start SOON helpt sociale ondernemers bij de realisatie van hun plannen. Het is een initiatief van Hefboom, de Sociale Innovatiefabriek en Möbius, in opdracht van het Vlaams Departement Werk & Sociale Economie.

Sinds de start van het traject hebben 74 verschillende mensen het ondernemerschap overwogen, van wie bijna 61% nog geen ondernemingservaring had. Nog opvallend is dat maar liefst 62% van de deelnemers die bij Start SOON kwamen aankloppen vrouwen zijn. Er is een duidelijke tendens van vrouwen om de mogelijkheden voor sociaal ondernemerschap te verkennen.

Activering en positieve beeldvorming van mensen met een beperking

Kathleen Hoste is één van de vele ondernemers die bij Start SOON komt aankloppen met plannen voor een horecazaak met een sociale dimensie. De balans vinden tussen het sociale en het economische doel is niet altijd evident. Dankzij de opleiding bij Start SOON werden Kathleen's plannen in een overtuigend ondernemingsplan gegoten en kwam het project in een stroomversnelling terecht. In oktober 2022 opent ze met haar bijzondere team de deuren van hun lunchbar voor het grote publiek.

Uitzonderlijke talenten als waardevolle aanvulling op arbeidsmarkt

Vanuit privéschool De Lift Education, een school voor jongeren met een autismespectrumprofiel in Diest, willen Leen Smekens en haar collega's een tewerkstellingsplaats oprichten voor labeling- en annotatietaken. Veel personen met een autismespectrumprofiel hebben hier namelijk een uitzonderlijk talent voor, onder andere dankzij hun oog voor detail. Dit brengt een meerwaarde voor de medewerkers zelf (zelfontplooiing en zelfvertrouwen), de maatschappij (minder personen afhankelijk van een uitkering) en de bedrijven (er is een sterke nood aan dergelijke profielen binnen de wereld van de AI).

"Het was enorm boeiend om mensen te begeleiden in de ontwikkeling van hun sociaal ondernemingsidee. We merken dat veel mensen zich willen inzetten om de mankementen in onze maatschappij te verbeteren. Die overtuiging zorgde voor een enorme drive bij de meeste deelnemers."

Rudi Ceunen, Consultant

"Veel mensen met een beperking hebben naast specifieke ondersteuning ook nood aan een zinvolle dagbesteding op maat, middenin de maatschappij. Een eigen horecazaak vanuit Levensvreugde Verblijven vzw, waarbij begeleid werken centraal staat, levert een grote maatschappelijke bijdrage. We willen mensen met een beperking zichtbaar maken en actief meehelpen aan een betere verbinding en positieve beeldvorming. Het persoonlijke advies en de begeleiding bij Start SOON zijn van onschatbare waarde voor iemand die geen ervaring heeft als ondernemer."

Kathleen Hoste, Ondernemer

"Met een juiste omkadering kunnen onze leerlingen hun uitzonderlijke talenten verder ontwikkelen en hun kwaliteiten ontplooiën naar een zinvolle return voor de arbeidsmarkt. Dankzij de gezamenlijke expertise binnen Start SOON, kunnen we gaan voor een maximale impact met ons ondernemingsplan."

Leen Smekens, Coördinator & pedagoge

ACTIVATE TOGETHER

Kwetsbare groepen beter begeleiden naar de arbeidsmarkt

In het lerend netwerk Activate Together begeleidt Hefboom meer dan 80 projecten die werken aan outreach naar en activering van doelgroepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Langdurig zieken, nieuwkomers, ex-gedefinieerden, mensen met een psychische kwetsbaarheid, jongeren zonder diploma of alleenstaande moeders zijn bijvoorbeeld groepen voor wie de stap naar werk niet zo eenvoudig is als het lijkt. Ondanks de vaak gehoorde verzuchtingen over krapte op de arbeidsmarkt vinden veel mensen nog steeds geen geschikte job.

De projecten die zich op dit thema richten zijn veelzijdig en werken met tal van partners samen. Alleen zo kunnen ze de complexe puzzel leggen waarin het niet alleen gaat over competentieontwikkeling of arbeidsattitudes maar ook over mobiliteit, kinderopvang, zelfvertrouwen, taalontwikkeling enzoverder. Niet te vergeten; ook de samenwerking met werkgevers, VDAB en tal van andere betrokken organisatie is van wezenlijk belang.

"2021 was voor het lerend netwerk een onwaarschijnlijk jaar. Omwille van de coronamaatregelen gingen bijna alle activiteiten online door. Maar het was geweldig om mee te maken hoe de projecten ervaringen deelden met elkaar en hoe we daardoor samen stappen verder konden zetten. Ik ben oprecht geraakt door vele authentieke verhalen van de begeleiders maar evengoed door de kracht van de methodieken en werkvormen die aan bod kwamen in onze leerthema's."

Tom Wouters, Consultant

"Dankzij de ontmoetingsmomenten heb ik veel organisaties leren kennen, nieuwe mensen ontmoet en nieuwe methodieken leren kennen. Het was een heel leerzame periode waar ik veel heb uitgehaald."

Fallouha, deelnemer Activate Together

"Ik ben dankbaar om vanuit mijn rol als beleidsmedewerker af en toe mee te komen luisteren en nadenken met Hefboom en de andere partners. Het is voor mij heel waardevol om de mensen en verhalen achter de cijfers van 'niet-beroepsactieve personen' te kennen. Ik neem die gelaagdheid mee in mijn beleidswerk en de gesprekken die hierover worden gevoerd."

Patricia Vroman, beleidsondersteuner activering & tewerkstelling, Departement Werk en Sociale Economie

HET DIENSTENBEDRIJF SOCIALE ECONOMIE

Een ambitieus plan voor meer maatschappelijke inclusie

Het Dienstenbedrijf Sociale Economie biedt mensen met verminderde arbeidskansen werk voor een afgebakende periode van 1 tot 5 jaar. Een vak leren? Dat kan op één van de 6 werkvloeren, intensief begeleid door technisch onderlegde collega's en jobcoaches. Zo krijgen medewerkers kansen om te groeien en door te stromen naar een job op de reguliere arbeidsmarkt.

Sinds 2020 bundelen Stad Gent en OCMW Gent hun krachten op vlak van sociale tewerkstelling in het Dienstenbedrijf Sociale Economie (DBSE).

Als nieuw samengesteld sociaal-economiebedrijf lag er veel werk op de plank op vlak van structuur, organisatie, positionering, identiteit en communicatie, operationele processen en groei.

Aan de hand van een duidelijke planning en timing in verschillende fases, werd een ambitieus professionaliseringstraject opgestart. Na een kwalitatieve procesanalyse en een klanttevredenheidsonderzoek werd een strategie bepaald en werd de toekomstige werking van de organisatie verder uitgetekend. Dankzij dit traject werkt het DBSE vandaag nog effectiever en duurzamer en kan het op zijn beurt zorgen voor nog meer sociale tewerkstelling en inclusie en een vlottere doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt. Als kers op de taart haalt DBSE in 2021 het QforWSE-certificaat: een objectieve erkenning voor de kwaliteit van de dienstverlening!

© Philippe Swiggers

hefboom dienstverlening

Een coöperatief werkjaar

Hefboom ondersteunt coöperaties en vzw's die zich inzetten voor een sociale en duurzame samenleving. Dat doen we door zowel technische als administratieve diensten aan te bieden. Die dienstverlening gaat van de ondersteuning bij de opstart, de opvolging van dagelijkse administratie, contact met aandeelhouders, het begeleiden bij goed bestuur maar ook het organiseren van Algemene Vergaderingen en het bijstaan van de Raad van Bestuur met raad en daad.

Doorlopend

Doorheen het jaar zorgt Hefboom voor ondersteuning van de werking zo'n 16 coöperatieve initiatieven met o.a.:

- Opvolging en communicatie met nieuwe en bestaande aandeelhouders
- Financiële en dagelijkse administratie
- Attesten uitgeven en dividenden uitkeren
- Activiteiten: aandeelhoudersvergadering, raad van bestuur, aandeelhoudersactiviteiten, crowdfunding, etc.
- Opvolging procedures en goed bestuur

Daarnaast ondersteunt Hefboom ook de coöperatieve samenwerkingen van Coopkracht (het beheer van de aandeelhouderstoepassing DAR) en Copias (belangenvereniging van een 10-tal hernieuwbare energiecoöperaties & - producenten).

Algemene
vergadering
organiseren

Raad
van bestuur

Opmaak
newsletter

Informatie-
verslag
opmaken en
uitsturen

Uitbetaling
dividend

WIND VOOR "A"

Transitie naar duurzame energie in de Antwerpse Haven

Burgerbetrokkenheid is belangrijk

De coöperatie Wind voor "A" betreft burgers uit de Antwerpse regio op een laagdrempelige manier bij de transitie naar hernieuwbare energie. De coöperatie geeft burgers de mogelijkheid om de windenergieprojecten van Vleemo in de Antwerpse haven mee te ondersteunen en mogelijk te maken. Coöperatief aandeelhouderschap is een manier om de transitie naar een meer ecologische en duurzame samenleving mee te financieren met een zeer beperkt risico.

"Wind voor "A" zorgt voor meer draagvlak bij de lokale gemeenschap door o.a. de mogelijkheid voor goedkopere groene energielevering. De coöperatie maakt informatie en kennis ook toegankelijk en organiseert publieke evenementen zoals de opening van de windturbines bij het Albertdok-Oost in de haven eind 2021."

*Berten Ooms, senior consultant
coöperatieve diensten*

De CV Wind voor "A" werd opgericht op 15 mei 2019 op initiatief van Vleemo NV, de exploitant van de windturbines in de Haven van Antwerpen, de vennootschappen Polders Investeringsfonds & Polders Windfonds van Antwerps duurzaam ondernemer Ben Simons en de intercommunale Aspiravi NV & Aspiravi Offshore NV. Ook de intergemeentelijke financieringsvennootschap FINEG NV sloot aan bij de oprichters. Zij namen Hefboom onder de arm om de oprichting en werking mee te begeleiden.

Burgers investeren zelf in windmolens

Wind voor "A" haalt kapitaal op via coöperatieve aandelen, toegankelijk voor iedereen vanaf een bedrag van €125 en stelt die middelen in de vorm van achtergestelde leningen ter beschikking aan Vleemo. Die laatste bouwt en exploiteert daarmee windturbines in en rond de haven van Antwerpen. Wie aandeelhouder is bij Wind voor "A" investeert dus in een stukje windturbine en in de transitie naar duurzame energie.

Wind voor "A" telt intussen al méér dan 1.400 coöperanten die samen 3,6 miljoen euro aan financiering realiseerden! De investeringen zorgden er mee voor dat "Vleemo 3" inmiddels maar liefst 22 windturbines bouwde op de rechteroever van de Antwerpse haven en daarmee de energietoevoer van meer dan 46.300 gezinnen voorziet.

Hefboom ondersteunt Wind voor "A" met zowel administratieve opvolging als dagelijkse ondersteuning. Het team zorgt voor de dagelijkse administratie, het contact met aandeelhouders en het inhoudelijk plannen en organiseren van vergaderingen.

"De samenwerking met Hefboom verloopt in volle vertrouwen. We kunnen op hen rekenen voor onze administratie en ze staan de werking van de Raad van Bestuur ook bij met rapportering. Ze weten wat er leeft bij de coöperanten en adviseren het bestuur waar mogelijk. Hefboom is een waardevolle partner voor onze werking."

David Daggelinckx, General Manager bij VLEEMO NV

WIND VOOR "A"
Investeer mee in een stukje Antwerpse toekomst!

HEFBOOM EN DE INTERNATIONALE COÖPERATIEVE PRINCIPES

- 1**
Het lidmaatschap is open en vrijwillig.
Doorheen 2021 zijn er 17 nieuwe coöperanten toegetreden voor een totaal van € 52.558. De Raad van Bestuur heeft alle nieuwe aanvragen toegestaan. Bestaande aandeelhouders stortten € 206.550 bij. Er werden 11 uitredingen voor € 31.020 genoteerd en 11 stopzettingen door overlijden voor een bedrag van € 70.995. Daarnaast werden er € 3.295 aan aandelen geschonken aan vzw Hefboom.
- 2**
De leden maken democratisch de dienst uit.
Eind 2021 kon Hefboom 1.186 aandeelhouders verwelkomen. Zo'n 37 daarvan namen deel of waren vertegenwoordigd op de jaarlijkse algemene vergadering, via een online vergadering. Hefboom heeft geen afwijkende vertegenwoordigingsregels noch beperkingen in stemrecht voor specifieke aandeelhouderscategorieën. Eén aandeelhouder kan maximum 10% van de stemrechten vertegenwoordigen. De bestuurders worden vrij voorgedragen en gekozen door de algemene vergadering en zetelen in persoonlijke titel. Zij worden niet vergoed voor hun bestuursmandaat.
- 3**
De leden nemen financieel deel.
Hefboom streeft een financieel voordeel na voor zijn aandeelhouders en doet dat door het uitbetalen van een dividend wanneer mogelijk. Voor het jaar 2020 werd in 2021 een dividend van 0,25% toegekend na goedkeuring door de algemene vergadering.
- 4**
Coöperaties zijn zelfredzaam en onafhankelijk.
Hefboom heeft geen akkoorden met specifieke aandeelhouders, overheden, klanten of leveranciers die zijn autonomie in gevaar kunnen brengen. De externe financiering (leningen en achtergestelde leningen) zijn zoveel mogelijk langlopend en zijn afkomstig van een ruime selectie aan kredietgevers.
- 5**
Coöperaties doen aan onderwijs en vorming.
Hefboom informeert haar stakeholders met periodiek een 3-tal elektronische nieuwsbrieven per jaar voor zijn aandeelhouders maar ook klanten, koepelorganisaties en partners. Waar de sanitaire situatie in 2021 nog vaak fysieke samenkomsten limiteerde, zullen we in 2022 inzetten op meer evenementen waar we ook onze coöperanten méér willen bij betrekken.
- 6**
Coöperaties werken met elkaar samen.
In samenwerking met andere coöperaties en maatschappelijke organisaties zoeken wij de verbinding: zo is Hefboom o.a. stichtend lid van de Europese Federatie van Ethische Financiers (FEBEA) en ondersteunen we het netwerk van hernieuwbare energiecoöperaties Copias. Daarnaast delen we onze kantoren in de Cellebroersstraat in Brussel met vijf andere organisaties: Trividend, De Verenigde Verenigingen, Cult!, de Sociale Innovatiefabriek en De Federatie voor Socio-cultureel volwassenenwerk & amateurkunsten
- 7**
Coöperaties dragen bij aan duurzaamheid.
Ook in 2021 steunde jaarlijks een aantal goede doelen met giften en ondersteunt ook kosteloos of aan verminderd tarief organisaties die het moeilijk hebben om zijn diensten te financieren. Dit doen we in alle discretie, maar vormt één van de fundamentele manieren om maatschappelijke projecten te ondersteunen. Hefboom begeleidt ook enkele projectfondsen die organisaties met een belangrijke maatschappelijke bijdrage ondersteunen.

hefb^{oo}m

Cellebroersstraat 16B
1000 Brussel

hefboom@hefboom.be
www.hefboom.be